

Предметите по жалби кои до денот на започнувањето на примената на одредбите од членовите 1, 2, 3, 4, 5, 6, и 7 од овој закон не се примени за решавање од Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност, Комисијата во рок од 30 дена од денот на започнувањето на примената на одредбите од членовите 1, 2, 3, 4, 5, 6, и 7 од овој закон ќе ги достави до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен за решавање и за тоа во рок од десет дена ќе ги извести подносителите на жалбите.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а членовите 1, 2, 3, 4, 5, 6, и 7 од овој закон ќе започнат да се применуваат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR FONDE INVESTUESE

Neni 1

Në Ligjin për fonde investuese (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 12/2009, 67/10 dhe 24/11), në nenin 10 paragrafi (3) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 2

Në nenin 12 paragrafi (3) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 3

Në nenin 15 paragrafi (3) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 4

Në nenin 16 paragrafi (8) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 5

Në nenin 17 paragrafi (6) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 6

Në nenin 39 paragrafi (7) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 7

Në nenin 131 paragrafi (4) fjalët: “Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë” zëvendësohen me fjalët: “Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë”.

Neni 8

Procedurat e filluara për ankesa deri në ditën e fillimit të zbatimit të dispozitave të neneve 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji do të përfundojnë sipas Ligjit për fonde investuese (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 12/2009, 67/10 dhe 24/11) në afat prej 30 ditësh nga dita e fillimit të zbatimit të dispozitave të neneve 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji.

Nëse Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë në afatin nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk i zgjidh lëndët për ankesa, është i detyruar që në afat prej dhjetë ditësh t’i dorëzojë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë për zgjidhje dhe për këtë në afat prej pesë ditësh t’i njoftojë parashtruesit e ankesave.

Lëndët e ankesave të cilat deri në ditën e fillimit të zbatimit të dispozitave të neneve 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji nuk janë pranuar për zgjidhje nga Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, Komisioni në afat prej 30 ditësh nga dita e fillimit të zbatimit të dispozitave të neneve 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji do t’i dorëzojë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë për zgjidhje dhe për këtë në afat prej dhjetë ditësh do t’i njoftojë parashtruesit e ankesave.

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”, ndërsa nenet 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

4647.

Vrз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 декември 2013 година.

Бр. 07-5145/1
27 декември 2013 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10 и 44/11), во членот 112 став (1), точката 1 се менува и гласи:

„1) да има завршено четиригодишно високо образование VII/1 или студирал според Болоњската декларација и има 240 кредити според европскиот кредит - трансфер систем (ECTS);“.

Ставот (3) се брише.

Член 2

Во членот 138 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) да има завршено четиригодишно средно образование;“.

Точките 1, 2, 3 и 4 стануваат точки 2, 3, 4 и 5.

Член 3

Насловот пред членот 154 и членот 154 се менуваат и гласат:

„Спроведување на стручен испит потребен за добивање на дозвола за работа како овластен актуар

Член 154

Стручен испит потребен за добивање на дозвола за работа како овластен актуар (во натамошниот текст: стручен испит за актуар) можат да полагаат лица кои ги исполнуваат условите од членот 112 од овој закон.“

Член 4

По членот 154-б се додаваат 29 нови члена 154-в, 154-г, 154-д, 154-ѓ, 154-е, 154-ж, 154-з, 154-с, 154-и, 154-ј, 154-к, 154-л, 154-љ, 154-м, 154-н, 154-њ, 154-о, 154-п, 154-р, 154-с, 154-т, 154-ќ, 154-у, 154-ф, 154-х и 154-ц, 154-ч, 154-џ 154-ш, кои гласат:

„Член 154-в

(1) Стручниот испит за актуар се состои од два дела, и тоа:

1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и

2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста за примена на законите во практиката.

(2) Првиот дел од стручниот испит за актуар се полага писмено по електронски пат, со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(3) Првиот дел од стручниот испит за актуар се полага по предметите:

- 1) веројатност и статистика;
- 2) финансиска математика;
- 3) стохастичко моделирање;
- 4) економија;
- 5) модели на доживување;
- 6) актуарска математика 1;
- 7) актуарска математика 2;
- 8) управување со инвестиции и средства;
- 9) осигурување на живот;
- 10) не животно осигурување;
- 11) социјално и пензиско осигурување;
- 12) здравствено осигурување;
- 13) сметководство во осигурувањето;
- 14) регулатива од областа на осигурувањето и
- 15) професионализам и етика.

(4) Вториот дел од стручниот испит за актуар се состои од:

- 1) практичен пример и/или
- 2) прашања кои треба кандидатот да ги одговори врз основа на анализата на практичниот пример и/или
- 3) задачи кои треба кандидатот да ги реши врз основа на анализата на практичниот пример.

(5) Агенцијата за супервизија на осигурување ја утврдува и објавува на веб страницата деталната содржина на секој од предметите од првиот дел од стручниот испит за актуар согласно со ставот (3) на овој член.

(6) Агенцијата за супервизија на осигурување пропишува по кои предмети од првиот дел од стручниот испит за актуар се полага втор дел согласно со ставот (4) на овој член.

Член 154-г

(1) Стручниот испит за актуар се полага според програма во која се содржани градивото, прописите и литературата.

(2) Програмата за полагање на стручниот испит за актуар по предметите од членот 154-в од овој закон ја донесува Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 154-д

(1) Обуката за предметите од наставната програма ја спроведуваат едукатори ангажирани од Агенцијата за супервизија на осигурување. Едукатор може да биде лице кое има универзитетско образование и работно искуство од десет години од соодветната област за која ќе држи предавања. Во спроведувањето на обуката може да учествуваат и признати стручњаци од праксата од земјата и од странство.

(2) Базата на прашања и/или задачи за стручниот испит за актуар ја подготвуваат едукаторите од ставот (1) на овој член.

(3) Прашањата за стручниот испит за актуар ги верификува Комисија за спроведување на стручниот испит за актуар (во натамошниот текст: Комисијата), формирана од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

(4) Начинот на формирање и работењето на Комисијата од ставот (3) на овој член поблиску го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член врши и ревизија и ажурирање на базата на прашања од членот 154-о став (6) од овој закон најмалку еднаш годишно.

(6) При ревизијата Комисијата особено ги има предвид измените на прописите на кои е засновано прашањето, бројот на кандидати кои ги одговориле, успешноста во одговарањето на истите, како и други критериуми кои можат да влијаат на подобрувањето на квалитетот на базата на прашања.

(7) Врз основа на извршената ревизија и ажурирање на базата на прашања, Комисијата одлучува прашањата да бидат изменети или целосно отстранети од базата на прашања.

(8) Едукаторите и членовите на Комисијата од ставовите (1) и (3) на овој член имаат право на паричен надоместок што го определува Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

(9) Износот на паричниот надоместок од ставот (8) на овој член се определува врз основа на бројот на изготвени прашања, како и сложеноста на материјата.

(10) Годишниот износ на паричниот надоместок од ставот (8) на овој член не го надминува износот на три просечни плати исплатени во Република Македонија во претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

Член 154-ѓ

Стручните и административните работи за потребите на спроведување на стручниот испит за актуар ги врши Агенцијата за супервизија на осигурување, а испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Македонија избрано од Комисијата.

Член 154-е

(1) Обуката и стручниот испит за актуар се спроведува врз основа на констатирана потреба од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, но најмалку еднаш годишно.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување со оглас во дневен печат и на својата веб страница ги известува заинтересираните кандидати за времето и местото на одржување на обуката, односно стручниот испит за актуар.

(3) Доколку не се пријават најмалку пет кандидати Агенцијата за супервизија на осигурување може да не ја спроведе обуката, односно испитот.

Член 154-ж

Постапката за спроведување на испитите по предметите од членот 154-в став (3) од овој закон поблиску ја пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 154-з

Стручниот испит за актуар се полага по завршување на обуката за секој предмет одделно.

Член 154-з

(1) Барањето за полагање на стручниот испит за актуар кандидатот го поднесува до Агенцијата за супервизија на осигурување.

(2) Со барањето за полагање на стручниот испит за актуар кандидатот е должен да поднесе докази за исполнување на условите за полагање на стручниот испит за актуар, пропишани со овој закон.

Член 154-и

(1) Агенцијата за супервизија на осигурување со решение утврдува дали кандидатот ги исполнува условите за полагање на стручниот испит за актуар.

(2) Против решението со кое е одбиено барањето за полагање на стручниот испит за актуар, може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 154-ј

(1) Кандидатот на кој му е одобрено барањето за полагање на стручниот испит за актуар, преку електронска пошта се известува за времето и местото за полагање на стручниот испит за актуар најдоцна во рок од осум дена пред полагањето на стручниот испит за актуар.

(2) На кандидатот мора да му се овозможи да го полага стручниот испит за актуар во првиот нареден термин од денот на одобреното барање за полагање на стручниот испит за актуар.

(3) Кандидатот е должен во рок од пет дена од добивањето на известувањето од ставот (1) на овој член, преку електронска пошта да го пријави учеството на стручниот испит за актуар.

Член 154-к

(1) Стручниот испит за актуар се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена за полагање на стручниот испит за актуар со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

(2) Датумот и времето на полагањето на стручниот испит за актуар се објавува на веб страницата на Агенцијата за супервизија на осигурување најмалку три дена пред одржувањето на испитот.

(3) Полагањето на стручниот испит за актуар се снима и во живо се емитува на веб страницата на Агенцијата за супервизија на осигурување, а ако поради технички причини снимањето се прекине, снимката од целиот испит се поставува на веб страницата на Агенцијата за супервизија на осигурување.

(4) Правното лице кое го спроведува стручниот испит за актуар треба да ги исполнува просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просторите за полагање на испитот кои услови поблиску ги пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

(5) Во просторијата за полагање на стручниот испит за актуар, за време на полагање на испитот се присутни двајца овластени претставници од Агенцијата за

супервизија на осигурување, членовите на Комисијата од членот 154-д став (3) од овој закон, еден претставник од Министерството за финансии, еден претставник од Владата на Република Македонија на предлог на Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Македонија и еден информатичар предложен од Министерството за информатичко општество и администрација.

Член 154-л

(1) Пред почетокот на полагањето на стручниот испит за актуар, овластениот претставник од Агенцијата за супервизија на осигурување го утврдува идентитетот на кандидатот со увид во лична карта или патна исправа.

(2) На кандидатот за време на полагањето на првиот дел од стручниот испит за актуар не му се дозволува користење на закони, закони со коментар и објаснување, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.

(3) На кандидатот за време на полагањето на вториот дел од стручниот испит за актуар, му се дозволува користење единствено на закони (без коментари и објаснувања) кој во електронска верзија се наоѓаат на компјутерот на кој кандидатот го полага испитот, калкулатор и пенкало.

(4) На кандидатот за време на полагањето на првиот и вториот дел од стручниот испит за актуар не му се дозволува да контактира со други кандидати или лица освен со информатичарот од членот 154-к став (5) од овој закон, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.

(5) Ако техничките проблеми со компјутерот ќе бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој кандидат се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(6) Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и ако тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите кандидати кои го полагаат испитот и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(7) Доколку кандидатот при полагањето на првиот и вториот дел од испитот постапува спротивно од ставовите (2), (3) и (4) на овој член нема да му се дозволи натамошно полагање на испитот во таа испитна сесија.

(8) Во случаите од ставот (7) на овој член се смета дека кандидатот не го положил испитот и истото се констатира во записникот за полагање на испитот.

(9) Лицата од членот 154-к став (5) од овој закон за време на полагањето на стручниот испит за актуар не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на кандидатот кој го полага стручниот испит за актуар, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржуваат подолго од пет минути.

Член 154-љ

(1) Ако во текот на обуката и полагањето на стручниот испит за актуар настанат оправдани причини поради кои кандидатот не може да присуствува, односно полага (болест, породилно отсуство, школување во странство и слично), обуката и стручниот испит за актуар се одлагаат за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.

(2) Решение за продолжување на стручниот испит за актуар донесува Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување по молба на кандидатот. Молбата се поднесува во рок од осум дена од престанокот на причините за одлагање на стручниот испит за актуар, но најдоцна во рок од шест месеци.

(3) Ако кандидатот не поднесе молба за продолжување на стручниот испит за актуар во рокот определен во ставот (2) на овој член ќе се смета дека стручниот испит за актуар не го положил.

(4) Против решението на Агенцијата за супервизија на осигурување од ставот (2) на овој член кандидатот може да поведе управен спор пред надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(5) Во случајот од ставот (2) на овој член кандидатот не го полага оној дел од испитот што претходно веќе го има положено.

Член 154-м

(1) Стручниот испит за актуар започнува со полагање на првиот дел.

(2) Вториот дел се полага во рок од најмалку 15 дена по успешното полагање на првиот дел.

(3) Начинот на бодирање на првиот и вториот дел од испитот поблиску го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 154-н

(1) Првиот дел од испитот се полага по секој од предметите наведени во членот 154-в став (3) од овој закон со пет опции за заокружување од кои една е точна, две се слични и две не се точни.

(2) Кандидатот кој не го положил успешно испитот од некој предмет може само еднаш да го повтори полагањето на испитот по истиот предмет.

(3) Кандидатот кој два пати еднопруго не го положил испитот од еден предмет го губи правото да ги полага преостанатите испити, но успешно положените испити му се признаваат при следно спроведување на стручниот испит за актуар.

(4) Бројот на прашањата од првиот дел од стручниот испит за актуар го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 154-њ

(1) Бројот на прашањата и/или задачите и начинот на полагање на вториот дел од стручниот испит за актуар поблиску го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

(2) Кандидатот мора вториот дел да го положи во две последователни сесии по завршувањето на теоретскиот дел.

(3) Доколку кандидатот не го положил вториот дел од стручниот испит за актуар согласно со ставот (2) на овој член ќе се смета дека стручниот испит за актуар не го положил.

Член 154-о

(1) Полагањето на првиот дел од стручниот испит за актуарот се врши со одговарање на прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(2) Полагањето на вториот дел од стручниот испит за актуар се врши со проучување на практичен пример од областа на предметот и одговарање на прашања и/или решавање на задачи кои кандидатот треба да ги одговори, односно реши врз основа на практичниот пример во вид на електронско софтверско решение. Задачите кои се составен дел на вториот дел од стручниот испит за актуар се решаваат писмено на хартија.

(3) Прашањата содржани во тестовите за полагање на првиот дел на стручниот испит за актуар и нивните одговори, практичниот пример и прашањата кои произлегуваат од практичниот пример и нивните одговори, како и задачите и нивните решенија, доколку се во електронска форма, се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит за актуар.

(4) Електронскиот систем од ставот (3) на овој член содржи и јавно достапна база од најмалку 500 прашања од областа на предметите од членот 154-в став (3) од овој закон за потребите на првиот дел од испитот од кои 50% прашања се од стручната литература, како и јавно достапна база од најмалку 50 практични примери, прашања и задачи за потребите на вториот дел од стручниот испит за актуар.

(5) Во електронскиот систем е содржано и посочување на прописите и литературата во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот дел од Стручниот испит за актуар и прописите за вториот дел од стручниот испит за актуар.

(6) Резултатите од полагањето на првиот дел од стручниот испит за актуар му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полагал испитот, веднаш по неговото завршување.

(7) Резултатите од полагањето на вториот дел од стручниот испит за актуар му се достапни на кандидатот најдоцна во рок од пет дена од денот на полагањето.

(8) Кандидатот кој не го положил вториот дел од стручниот испит за актуар, како и кандидатот кој смета дека одговорите не му се соодветно бодирани, во рок од три дена може да изврши увид во својот испит и да испрати писмена забелешка до Агенцијата за супервизија на осигурување.

(9) Доставените писмени забелешки ги разгледува Комисијата од членот 154-д став (3) од овој закон најдоцна во рок од седум дена од денот на приемот на забелешките и може да направи корекција на бројот на освоени бодови доколку утврди дека е настаната грешка при бодирањето.

(10) По истекот на рокот за разгледување на забелешките Агенцијата за супервизија на осигурување на својата веб страница објавува официјална листа на кандидати кои го положиле испитот.

(11) Агенцијата за супервизија на осигурување го воспоставува единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит за актуар.

Член 154-п

(1) На денот на полагањето на стручниот испит за актуар претставникот на Агенцијата за супервизија на осигурување му дава на кандидатот пристап код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 154-о од овој закон.

(2) По одобрувањето на пристапот кандидатот добива електронски тест за Стручниот испит за актуар, компјутерски генерирани, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од членот 154-о став (3) од овој закон, од базите од членот 154-о став (4) од овој закон.

(3) Првиот и вториот дел од стручниот испит за актуар содржат упатство за начинот на решавање на истиот за кое претставникот на Агенцијата за супервизија на осигурување дава појаснување пред да започне полагањето на испитот.

(4) Електронскиот систем за полагање на стручниот испит за актуар не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронски тест за првиот дел од испитот, односно практичниот пример и прашања и/или задачи за вториот дел од испитот во една сесија за повеќе од еден кандидат.

Член 154-р

(1) Во случај на спреченост на спроведување на првиот или вториот дел од стручниот испит за актуар поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем од членот 154-о од овој закон полагањето на испитот се прекинува.

(2) Доколку причините од ставот (1) на овој член ќе се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на испитот истиот продолжува веднаш по нивното отстранување.

(3) Доколку причините од ставот (1) на овој член не се отстранат во рокот од ставот (2) на овој член испитот се презакажува за друг термин.

Член 154-с

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од првиот дел од тестот за полагање на испитот изнесува 120 минути за секој од предметите наведени во членот 154-о став (2) од овој закон.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 154-т

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата и/или решавање на задачите од практичниот пример од вториот дел од испитот изнесува 120 минути за секој од предметите наведени во членот 154-в став (3) од овој закон.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 154-к

(1) На кандидатите кои го положиле стручниот испит за актуар им се издава уверение во рок од 15 дена од денот на завршувањето на стручниот испит за актуар.

(2) Формата и содржината на уверението од ставот (1) на овој член ги пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 154-у

На барање на кандидатот Агенцијата за супервизија на осигурување го информира за направените грешки во тестот за полагање на стручниот испит за актуар со овозможување непосреден увид во тестот.

Член 154-ф

(1) Тестовите, прашањата и задачите се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на стручниот испит за актуар.

(2) Материјалите од одржаните стручни испити, особено хартиените верзии од тестовите и задачите за полагање на стручниот испит за актуар и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот и задачите, како и снимките од одржаните стручни испити се чуваат во Агенцијата за супервизија на осигурување.

(3) Советот на експерти формира Комисија за ревизија на одржаните стручни испити која во својата работа ги користи материјалите од ставот (2) на овој член. Во Комисијата за ревизија, покрај другите членови, задолжително членуваат и две лица определени од Министерството за финансии.

(4) Комисијата за ревизија се состанува најмалку еднаш годишно и врши ревизија на начинот на спроведување на најмалку една сесија одржана во тековната година.

(5) Комисијата за ревизија има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на стручните испити одржани во последните пет години до денот на одржувањето на состанокот на Комисијата за ревизија, но не порано од денот на примената на овој закон.

(6) Доколку Комисијата за ревизија утврди нерегуларности во спроведувањето на стручниот испит за актуар од страна на поединци во смисла на членот 154-л став (5) од овој закон, предлага одземање на уверение то од членот 154-к од овој закон.

(7) Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување донесува решение за одземање на уверението врз основа на предлогот на Комисијата за ревизија во рок од три дена од приемот на предлогот.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 154-х

(1) За обуката и за полагање на стручниот испит за актуар кандидатот плаќа надоместок.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува Агенцијата за супервизија на осигурување врз основа на реално направените трошоци за обука и полагање на стручниот испит за актуар неопходни за спроведување на првиот и вториот дел на стручниот испит за актуар, подготовката на базите на прашања, спроведувањето на електронскиот тест, изготвување на материјали и покани и изготвување на уверенија.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се уплатува на сметката на Агенцијата за супервизија на осигурување.

(4) Ако надоместокот не се уплати на соодветна сметка на Агенцијата за супервизија на осигурување најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на испитот, на кандидатот нема да му се дозволи полагање на стручниот испит за актуар.

(5) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на надоместокот не го полага стручниот испит за актуар уплатените средства се враќаат согласно со закон.

Член 154-ц

(1) Стручниот испит за вршење на осигурително брокерски работи (во натамошниот текст: стручен испит за брокер) се состои од два дела, и тоа:

1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и

2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста за примена на законите во практиката.

(2) Првиот дел од стручниот испит за брокер се полага писмено по електронски пат со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(3) Првиот дел од стручниот испит за брокер се полага по предметите:

1) основи на управување со ризик и осигурување;
2) законска регулатива од областа на осигурувањето;

3) трговско и облигационо право;

4) посредување во осигурување и етички кодекс;

5) осигурување на живот;

6) не животно осигурување;

7) финансиски аспекти на работењето;

8) снимање на ризик и посредување при реализирање на штети и

9) реосигурување.

(4) Вториот дел од стручниот испит за брокер се состои од:

1) практичен пример;

2) прашања кои кандидатот треба да ги одговори врз основа на практичниот пример и/или

3) задачи кои кандидатот треба да ги реши врз основа на практичниот пример.

(5) Агенцијата за супервизија на осигурување ја утврдува и објавува на веб страницата деталната содржина на секој од предметите од првиот дел од стручниот испит за брокер согласно со ставот (3) на овој член.

(6) Агенцијата за супервизија на осигурување пропишува по кои предмети од првиот дел од стручниот испит за брокер се полага втор дел согласно со ставот (4) на овој член.

Член 154-ч

(1) Стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето (во натамошниот текст: стручен испит за застапник) се состои од два дела, и тоа:

1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и

2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста за примена на законите во практиката.

(2) Првиот дел од стручниот испит за застапник се полага писмено по електронски пат, со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(3) Првиот дел од стручниот испит за застапник се полага по предметите:

1) основи на управување со ризик и осигурување;
2) законска регулатива од областа на осигурувањето;

3) трговско и облигационо право;

4) застапување во осигурување и етички кодекс;

5) осигурување на живот и

6) не животно осигурување.

(4) Вториот дел од стручниот испит за застапник се состои од:

1) практичен пример;

2) прашања кои кандидатот треба да ги одговори врз основа на практичниот пример и/или

3) задачи кои кандидатот треба да ги реши врз основа на практичниот пример.

(5) Агенцијата за супервизија на осигурување ја утврдува и објавува на веб страницата деталната содржина на секој од предметите од првиот дел од стручниот испит за застапник согласно со ставот (3) на овој член.

(6) Агенцијата за супервизија на осигурување пропишува на кои предмети од првиот дел од стручниот испит за застапник се полага втор дел согласно со ставот (4) на овој член.

Член 154-ц

(1) Првиот дел од испитот се полага по секој од предметите наведени во членовите 154-ц став (3) и 154-ч став (3) од овој закон со пет опции за заокружување од кои едната е точна, две се слични и две не се точни.

(2) Кандидатот кој не го положил испитот од стручниот испит за брокер, односно стручниот испит за застапник со првото полагање има право на две повторни полагања на испитот во рок од шест месеци од денот на завршувањето на обуката.

(3) Кандидатот кој три пати еднопосредно не го положил испитот од стручниот испит за брокер, односно стручниот испит за застапник, го губи правото за повторно полагање на испитот предвиден со обуката.

(4) Бројот и тежината на прашањата од првиот дел од стручниот испит за брокер, односно стручниот испит за застапник го пропишува Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 154-ш

(1) Стручен испит за добивање лиценца за осигурителен брокер можат да полагаат лица кои ги исполнуваат условите од членот 138 од овој закон.

(2) Стручен испит за добивање лиценца за застапник во осигурување можат да полагаат лица кои ги исполнуваат условите од членот 134-в од овој закон.

(3) Одредбите од членовите 154-г, 154-д, 154-ѓ, 154-е, 154-ж, 154-з, 154-с, 154-и, 154-ј, 154-к, 154-л, 154-м, 154-н, 154-њ, 154-о, 154-п, 154-р, 154-с, 154-т, 154-ќ, 154-у, 154-ф и 154-х од овој закон соодветно се применуваат и на стручниот испит за вршење осигурително брокерски работи и стручниот испит за вршење на работи на застапување во осигурувањето.

Член 5

По членот 236-с се додаваат три нови члена 236-и, 236-ј и 236-к, кои гласат:

„Член 236-и

Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое технички го спроведува испитот доколку не го снима, не го емитува во живо на веб страницата на Агенцијата за супервизија на осигурување и доколку не ја постави снимката од целиот стручен испит за актуар на веб страницата на Агенцијата за супервизија на осигурување согласно со членот 154-к став (3) од овој закон и не го прекине испитот согласно со членот 154-л ставови (5) и (6) од овој закон.

Член 236-ј

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицата од членот 154-к став (5) од овој закон, доколку постапи спротивно на членот 154-л став (9) од овој закон.

Член 236-к

Глоба во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на претседателот на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување ако не го донесе решението во рокот утврден во членот 154-ф став (7) од овој закон.

Член 6

Подзаконските акти од овој закон ќе се донесат најдоцна во рок од 120 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 7

Единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит за стекнување на звањето овластен актуар, осигурителен брокер или застапник во осигурувањето се воспоставува во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 8

Започнатите постапки за полагање на испитот за стекнување на звањето овластен актуар, осигурителен брокер или застапник во осигурувањето до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според одредбите на прописите по кои започнале.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а членовите 1, 3, 4, и 5 ќе започнат да се применуваат една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E
LIGJIT PËR SUPERVIZION TË SIGURIMIT

Neni 1

Në Ligin për supervizion të sigurimit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10 dhe 44/11), në nenin 112 paragrafi (1) pika 1 ndryshohet si vijon:

"1) të ketë të mbaruar arsim të lartë katërvjeçar VII/1 ose të ketë studiuar sipas Deklaratës së Bolonjës dhe të ketë 240 kredi sipas sistemit të transferit të kredive (EKST);".

Paragrafi (3) shlyhet.